

Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας ενός προγράμματος πρώιμης παρέμβασης για τη ΔΕΠ-Υ

Μανιαδάκη Κατερίνα* & Ευθύμιος Κάκουρος

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Κέντρο Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας και Ειδικής Αγωγής «ΑΡΣΗ»

Η ΔΕΠ-Υ αποτελεί μία νευροαναπτυξιακή διαταραχή, η εκδήλωση της οποίας εξαρτάται από τη δυναμική αλληλεπίδραση βιολογικών και περιβαλλοντικών παραγόντων. Είναι πλέον ευρέως αποδεκτό ότι η πρώιμη παρέμβαση μπορεί να τροποποιήσει ελλειμματικές εγκεφαλικές δομές και να οδηγήσει στη δευτερογενή πρόληψη της διαταραχής, στη βάση της νευροπλαστικότητας του εγκεφάλου. Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα μιας διαχρονικής έρευνας με στόχο την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας ενός πολυεπίπεδου προγράμματος πρώιμης παρέμβασης σε 20 παιδιά (14 αγόρια και 6 κορίτσια) ηλικίας 10 ετών, τα οποία εντάχθηκαν σε πρόγραμμα διάρκειας 2-4 ετών σε ηλικία μεταξύ 2 και 3 ετών, και αξιολογήθηκαν στην ηλικία των 6 και 10 ετών στους εξής τομείς: α) βαρύτητα των πρωτογενών συμπτωμάτων της ΔΕΠ-Υ, β) εκδήλωση μαθησιακών δυσκολιών, γ) επίπεδο αυτοεκτίμησης, και δ) εκδήλωση προβλημάτων συμπεριφοράς. Για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος χρησιμοποιήθηκε συνδυαστική μεθοδολογία χορήγησης διαφόρων κλιμάκων αξιολόγησης τις οποίες συμπλήρωσαν οι μητέρες και οι δάσκαλοι των παιδιών (Κλίμακα ADHD-IV, για την αξιολόγηση των πρωτογενών συμπτωμάτων της ΔΕΠ-Υ, CBCL, για την αξιολόγηση συνοδών προβλημάτων), την κλίμακα BASE για την αυτοαξιολόγηση της αυτοεκτίμησης, σταθμισμένων εργαλείων αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών (Τεστ Δυσκολιών Γραπτού Λόγου, Τεστ-A) και ημι-δομημένη συνέντευξη με τις μητέρες των παιδιών. Τα αποτελέσματα συγκρίθηκαν με αυτά μιας ομάδας ελέγχου 10 παιδιών (7 αγόρια και 3 κορίτσια), τα οποία αξιολογήθηκαν στην ηλικία μεταξύ 2-3 ετών, διαπιστώθηκε ότι πληρούσαν τις προϋποθέσεις για την ένταξή τους σε πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης, αλλά οι γονείς τους επέλεξαν να μην συμμετάσχουν στο πρόγραμμα αυτό. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, τα παιδιά που είχαν ενταχθεί στο πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης είχαν στατιστικά σημαντική μείωση των πρωτογενών συμπτωμάτων της ΔΕΠ-Υ, υψηλότερες μαθησιακές επιδόσεις, υψηλότερη αυτοεκτίμηση και λιγότερα συνοδά και δευτερογενή προβλήματα σε σύγκριση με την ομάδα ελέγχου. Τα αποτελέσματα αυτά συζητούνται στα πλαίσια των σύγχρονων βιοψυχοκοινωνικών προσεγγίσεων των νευροαναπτυξιακών διαταραχών και των προγραμμάτων πρώιμης παρέμβασης που εφαρμόζονται διεθνώς.

Λέξεις Κλειδιά: ΔΕΠ-Υ, δευτερογενής πρόληψη, ελλειμματική προσοχή, πρώιμη παρέμβαση, υπερκινητικότητα